

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigihalduse minister
määrus
terviktekst
18.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 15.07.2023, 22

Kohaliku omavalitsuse hoolekandeesutuste hoonete energiatõhusaks muutmiseks ja hoolekandeesutuste energiatõhusate hoonete rajamiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord

Vastu võetud 12.10.2018 nr 40
[RT I, 16.10.2018, 1](#)
jõustumine 19.10.2018

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.01.2019	RT I, 18.01.2019, 14	21.01.2019, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2018. aasta 19. oktoobrist
26.09.2019	RT I, 01.10.2019, 1	04.10.2019, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2018. aasta 19. oktoobrist
08.03.2021	RT I, 10.03.2021, 4	13.03.2021
07.07.2023	RT I, 15.07.2023, 2	18.07.2023, rakendatakse tagasiulatuvalt 2023. aasta 1. juulist

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 161 lõike 3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja toetuse andmise eesmärk

(1) Määrusega kehtestatakse „Riigi eelarvestrateegia 2017–2020” meetme „Energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamine avaliku sektori hoonetes” elluviimiseks aastatel 2015–2017 lubatud heitkoguste ühikute enampakkumisel saadavast tulust 46% suuruse osa kohaliku omavalitsuse asutuste hoonete energiatõhusaks muutmiseks ja hoolekandeesutuste energiatõhusate hoonete rajamiseks kasutamise tingimused ja kord. Määrus reguleerib riigihalduse ministri 5. juuni 2017. a määruses nr 31 „Kohaliku omavalitsuse hoolekandeesutuste hoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse kasutamise tingimused ja kord” nimetatud heitkoguste ühikute enampakkumisel saadavast tulust kasutamata jäänud osa kasutamist.

(2) Meetme eesmärk on avaliku sektori hoonetesse tehtavate investeeringute kaudu energiatõhususe parandamine, kasvuhoonegaaside heite vähendamine, hoonesse tarnitud energia ja hoone ülalpidamiskulude vähendamine, taastuvenergia kasutuse edendamine ning avaliku sektori suure energiakuluga hoonete vähendamine, asendades need liginullenergiahoonetega. Meetme eesmärgi saavutamiseks antakse toetust.

(3) Kui määruse alusel antav toetus on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antav riigiabi komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes” (2012/21/EL) (edaspidi *komisjoni 20. detsembri 2011. a otsus*) artikli 2 lõike 1 punkti a mõistes, kohaldatakse abi andmisel nimetatud otsuses sätestatud.

(4) Kui määruse alusel antav toetus on vähese tähtsusega abi, kohaldatakse komisjoni määruses (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

§ 2. Meetme elluviija

(1) Meetme üldise koordineerimise eest vastutab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. [RT I, 15.07.2023, 2- jõust. 18.07.2023, rakendatakse tagasiulatuvalt 2023. aasta 1. juulist]

(2) Toetuse taotlusi menetleb, toetatavatele projektidele teeb väljamakseid ja projektide üle teostab järelevalvet Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

(3) Meetme rakendamise halduskulud nähakse ette § 10 lõike 3 alusel antavas riigihalduse ministri käskkirjas.

2. peatükk Toetuse andmise alused

§ 3. Toetatavad tegevused

(1) Meetme raames toetatakse määruse alusel järgmisi tegevusi:

1) väliskeskonnast katuse ja teiste välispiiretega eraldatud siseruumiga ehitise (edaspidi *hoone*) tarnitud energiat, hoone ülalpidamiskulusid ja kasvuhoonegaaside heidet vähendavad ning energiasäästu suurendavad ja taastuenergia kasutust edendavad rekonstrueerimistööd (edaspidi ka *energiatõhususe tööd*);

2) kohaliku omavalitsuse üksusele või selle konsolideerimisgruppi kuuluvale üksusele kuuluvate suure energiakuluga köetavate hoonete osakaalu vähendamine ja asendamine sotsiaalhoolekande seaduse § 20 lõike 1 tähenduses uute väljaspool isiku kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamise teenusüksuse liginullenergiahoonete taristuga (edaspidi ka *liginullenergiahoonete ehitamine*).

(2) Energiatõhususe tööde raames rekonstrueeritavale hoonele esitatavad nõuded on järgmised:

1) hoone omanik on kohaliku omavalitsuse üksus või tema konsolideerimisgruppi kuuluv üksus;

2) hoone on tervikuna või osaliselt kasutuses avaliku sektori poolt osutatavate teenuste osutamiseks, millest vähemalt osa on kasutuses sotsiaalhoolekande seaduse § 20 lõike 1 tähenduses väljaspool isiku kodu osutatava üldhooldusteenuse (edaspidi *üldhooldusteenus*) osutamiseks; seejuures mõistetakse avaliku sektori poolt osutatavate teenuste all eelkõige teenuseid, mida kohaliku omavalitsuse üksus osutab kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõigete 1 ja 2 alusel, või teenust, mida osutab muu avaliku sektori asutus või avaliku sektori kontrolli all olev ühing;

3) hoonet kasutatakse pärast energiatõhususe töid üldhooldusteenuse või muude avaliku sektori pakutavate teenuste osutamiseks vähemalt toetuse taotluses tooduga samas mahus.

(3) Kui energiatõhususe tööde raames rekonstrueeritavat hoonet kasutatakse tervikuna üldhooldusteenuse osutamiseks, toetatakse hoone energiatõhususe töid, kui hoone vastab lõikes 2 sätestatud tingimustele ja toetuse taotleja tagab energiatõhususe tööde tegemisega kogu hoone energiatõhususarvu jõudmise vahemikku 180 kWh/(m²a)–220 kWh/(m²a).

(4) Kui energiatõhususe tööde raames rekonstrueeritavat hoonet kasutatakse tervikuna üldhooldusteenuse osutamiseks, on sellises hoones tehtavad energiatõhususe tööd abikõlblikud kogu hoone köetavale pinnale vastavas ulatuses.

(5) Energiatõhususe tööde puhul, kui tegemist on mitme kasutusotstarbega hoonega või hoone kavatakse kasutusele võtta mitme kasutusotstarbelise hoonena, toetatakse hoone üldhooldusteenuse ja avaliku sektori poolt osutatava muu teenuse osutamiseks kasutatava osa energiatõhususe tööde tegemist juhul, kui hoone vastab lõikes 2 sätestatud tingimustele ja toetuse taotleja tagab kogu hoone energiatõhususarvu jõudmise vahemikku, mis määratakse vastavalt ehitusseadustiku § 65 lõike 3 alusel kehtestatud määruses sätestatud mitme kasutusotstarbega hoone energiatõhususarvu määramise korrale. Hoone osade kasutusotstarvetele vastavate soovitatavate energiatõhususarvudena kasutatakse käesoleva määruse lisas 3 sätestatud energiatõhususarvude väärtuseid.

(6) Kui energiatõhususe tööde raames rekonstrueeritavat hoonet kasutatakse lisaks üldhooldusteenuse osutamisele ka muul otstarbel, on sellises hoones tehtavad energiatõhususe tööd abikõlblikud järgmiselt:

1) üldhooldusteenuse ainukasutuses oleva hooneosa tööd kogu ulatuses;

2) muu avaliku sektori kasutuses oleva või avaliku sektori poolt osutatava teenuse osutamiseks kasutatava hooneosa, mis ei ole suurem kui 30% kogu hoone köetavast pinnast, tööd kogu ulatuses.

(7) Hoones või hoone osas, mis ei vasta lõike 6 punktides 1 ja 2 nimetatud tingimustele, energiatõhususe töid ei toetata.

(8) Määruse alusel liginullenergiahoonete ehitamise tegevuse raames väljaspool isiku kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamiseks rajatavale uuele teenuseüksusele esitatavad nõuded on järgmised:

- 1) teenusüksus on iseseisev ja eraldi majapidamisega ühes või mitmes liginullenergiahoones tegutsev teenusekohtade kogum;
- 2) loodav teenusüksus koosneb ööpäevaringse majutusega teenusekohtadest, mida on vähemalt kümme ning mis on jaotatud kuni kümneliikmelisteks vajadusepõhisteks rühmadeks;
- 3) loodav teenusüksus võib koosneda lisaks punktis 2 nimetatud ööpäevaringse majutusega teenusekohtadele ka teenusekohtadest, kus ööpäevaringset majutust ei pakuta;
- 4) teenusüksuse ööpäevaringseks teenuse osutamiseks mõeldud köetava pinna ruutmeetrite ja ööpäevaringset üldhooldusteenust saavate isikute suhtarv peab olema väiksem kui 30;
- 5) teenusüksuse paigutamiseks ehitatava hoone energiatõhususarv peab vastama liginullenergiahoone energiatõhususarvu piirväärtusele.

(9) Liginullenergiahoonete ehitamist toetatakse tingimusel, et toetuse taotluse esitanud kohaliku omavalitsuse üksusele või selle konsolideerimisgruppi kuuluvale üksusele kuuluvate hoonete hulgast arvatakse välja suure energiakuluga hooned või nende osad, mis vastavad järgmistele kriteeriumidele:

- 1) ei oma kõrgemat energiamärgise klassi kui klass E;
- 2) on kasutuses ja olnud viimasel kolmel aastal kasutuses ja köetav;
- 3) köetava pinna ruutmeetrite arv ehitisregistri andmetel 2018. aasta 1. jaanuari seisuga ei ole väiksem kui määruse § 3 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse raames rajatava uue teenusüksuse köetava pinna ruutmeetrite arv;
- 4) on omandatud mitte hiljem kui 2018. aasta 1. juuni.

(10) Kohaliku omavalitsuse üksusele või selle konsolideerimisgruppi kuuluvale üksusele kuuluvate hoonete hulgast hoonete või nende osade väljaarvamise all mõistetakse kinnisomandi võõrandamist erasektorile või hoonete või nende osade lammutamist.

(11) Liginullenergiahoonete ehitamisel tuleb arvestada ligipäasetavuse põhimõtteid vastavalt ehitusseadustiku § 11 lõike 2 punktile 8 ja ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 29. mai 2018. a määrusele nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele”.

(12) Meetme raames rajatava liginullenergia tasemele vastava hoolekandeesutuse hoone ehitamisel tuleb järgida järgmisi nõudeid:

- 1) hoone asukoht planeeritakse kaugemale müra- ja saasterikastest teedest ning tänavatest ja ettevõtetest;
- 2) hoolekandeesutuse elanikel peab olema võimalik kasutada muid avalikke teenuseid või liigelda muude avalike teenuste saamise asukohtadesse, kasutades selleks näiteks ühissõidukiga liinivedu;
- 3) hooned peavad olema ühe- või kahekorruselised;
- 4) enama kui ühekorruselise hoone puhul peab hoones olema lift;
- 5) ruumide viimistlus peab olema kooskõlas ruumide funktsiooniga ning sisustus peab võimaldama samu tegevusi, mis koduses keskkonnas;
- 6) ruumide mõõtmed, sisustuse valik ja selle paigutus peab võimaldama õendusabiteenuse osutajale vajadusel juurdepääsu voodile mõlemalt poolt;
- 7) magamistoad võivad olla ühe- või kahekohalised, vähemalt pooled magamistubadest peavad olema ühekohalised;
- 8) elutoa minimaalne pindala on vähemalt 12 ruutmeetrit iga kümne voodikoha kohta;
- 9) hügieeniruumide puhul tuleb tagada vähemalt üks pesemiskoht viie voodikoha kohta, üks valamu nelja voodikoha kohta ja üks WC-pott viie voodikoha kohta.

(13) Meetmest ei toetata projekte, mille elluviimise tulemusel kasvuhoonegaaside heide suureneb.

§ 4. Projekti elluviimise periood

(1) Projekti elluviimise periood on projekti rahastamise otsuses määratud ajavahemik projekti tegevuse algusest selle lõppemiseni, mille kestel tekivad projekti teostamiseks vajalikud kulud.

(2) Projekti algus ei või olla varasem kui projekti rahastamise otsuse tegemise päev ja lõpp energiatõhususe tööde tegemisel hilisem kui 2021. aasta 31. august ning liginullenergiahoonete ehitamisel hilisem kui 2022. aasta 31. august.

(3) Projekt loetakse lõppenuks pärast toetuse saajale viimase väljamakse tegemist ja lõpparuande kinnitamist.

(4) Rakendusüksus võib erandkorras pikendada projekti abikõlblikkuse perioodi kuni kuus kuud üle lõikes 2 sätestatud tähtpäeva, kui projekti kestus on vaja pikendada toetuse saajast mitteoleneval põhjusel.
[RT I, 10.03.2021, 4- jõust. 13.03.2021]

§ 5. Abikõlblikud kulud

(1) Toetust antakse üksnes nendeks abikõlblikeks kuludeks, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud §-s 1 nimetatud eesmärgi täitmiseks, energiatõhususe tööde tegemiseks või liginullenergiahoone ehitamiseks ja mis on tehtud projekti elluviimise perioodil.

(2) Projekti mitteabikõlblikud kulud katab toetuse saaja.

(3) Energiatõhususe tööde puhul on abikõlblikud majandus- ja taristuministri 3. juuni 2015. a määruse nr 55 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded” tähenduses hoone energiakasutust otseselt mõjutavad järgmised energiatõhususe töödega seotud kulud:

- 1) soojustamise kulu;
- 2) avatäidete (uste, akende ja muu taolise) uuendamise kulu;
- 3) küttesüsteemide, soojusvarustuse ja soojatarbevee süsteemide uuendamise kulu;
- 4) ventilatsioonisüsteemide uuendamise kulu, kui see tuleneb vajadusest tagada nõuetele vastav sisekliima või kui ventilatsioonisüsteemide soojustagastusega tagatakse mittetaastuva fossiilse päritoluga energia kasutuse vähenemine või ventilatsioonile kuluva elektri tootmiseks kasutatakse edaspidi päikeseelektrit ja sellega kaasneb kasvuhoonegaaside heite vähenemine;
- 5) jahutussüsteemide paigaldamise kulu, kui see tuleneb vajadusest tagada nõuetele vastav sisekliima;
- 6) taastuvenergia süsteemide, automaatika ja tarkade juhtimisseadmetega, sealhulgas andurid ja andmehõivesüsteemid, mis võimaldavad hinnata projekti tulemusi, hankimise ja paigaldamisega seonduv kulu;
- 7) päikesekaitse lahenduste kulu;
- 8) valgustuse uuendamise kulu;
- 9) hoone piirde-, kande- ja jäigastavate konstruktsioonide muutmise ja asendamise kulu, kui see on vajalik energiatõhusust tagavate tehnosüsteemide paigaldamiseks, taastuvenergia kasutuselevõtuks või soojustuse paigaldamiseks;
- 10) punktides 1–9 nimetatud kuludega seotud töödega lahutamatu seotud või nende eelduseks olevate investeeringute kulu;
- 11) punktides 1–9 nimetatud kuludega seotud tööde tegemiseks vajaliku projekteerimise, omanikujärelevalve ja energiasäästu eksperdi kaasamise kulu, kultuurimälestiste korral muinsuskaitse eritingimuste koostamise ja tööde kavandamiseks vajalike uuringute läbiviimise kulu.

(4) Liginullenergiahoonete ehitamise puhul on abikõlblikud järgmised taristu ümberkorraldamisega seotud kulud:

- 1) projekti ettevalmistamisega seotud kulud, sealhulgas analüüsid ja uuringud;
- 2) omanikujärelevalve kulu;
- 3) katastrimõõdistamise ja muude maakorraldustoimingute kulu;
- 4) detailplaneeringu koostamise, ehitusgeoloogiliste ja -geodeetiliste tööde tegemise kulu;
- 5) projekteerimise kulu;
- 6) ehitise ekspertiisi kulu;
- 7) ehitamise kulu;
- 8) ehitusprojekti kavandatud ja ehitustöö käigus ehitisse püsivalt paigaldatavate seadmete ja sisustuse soetamise kulu;
- 9) ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonidega liitumise kulu;
- 10) kohaliku omavalitsuse üksuse või tema konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatava suure energiakuluga hoone või hoonete lammutamise kulu.

(5) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

- 1) kulu, mis on seotud kapitalirendi tüüpi liisinglepingu sõlmimise, intressi, kindlustuse ja muu taoliselega;
- 2) kapitalirendi makse, kui asja omandiõigus ei lähe kapitalirendi tulemusel üle toetuse saajale;
- 3) soojusvarustuse tagamiseks vajalike seadmete ja teiste energiatootmiseseadmete soetamise ja paigaldamise kulu, mis ei ole kooskõlas majandus- ja taristuministri 5. mai 2015. a määruse nr 40 „Soojusmajanduse arengukava koostamise toetamise tingimused” alusel koostatud soojusmajanduse arengukavaga, kui kohaliku omavalitsuse üksus on vastava arengukava kinnitanud;
- 4) amortisatsioonikulu;
- 5) kulu projekti tegevusele, mis on viimase kolme aasta jooksul riigi muudest tuludest, sealhulgas Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest saadud toetustest hüvitatud;
- 6) muud projektiga mitte seotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatud ja ebaolulised kulud;
- 7) käibemaks ulatuses, mida toetuse saajal on õigus tagasi saada;
- 8) projektijuhtimise ja õigusabi kulu;
- 9) hoone energiaauditi kulu;
- 10) hoone energiamärgise andmise kulu;
- 11) kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatava suure energiakuluga hoone võõrandamisega seotud kulud;
- 12) arhitektuurivõistluse läbiviimisega seotud kulu.

§ 6. Toetuse ja omafinantseeringu suurus

(1) Toetuse määr sõltub kohaliku omavalitsuse üksuse põhitegevuse tuludest ja kohaliku omavalitsuse elanike arvust ning on vastavalt määruse lisale 1 40–70% projekti abikõlblikest kuludest. Põhitegevuse tulused käsitletakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-de 7 ja 14 tähenduses.

(2) Energiatõhususe tööde tegemiseks toetuse andmisel kehtivad järgmised piirangud:

- 1) maksimaalne toetuse suurus vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale on 220–385 eurot rekonstrueeritava hoone abikõlbliku köetava netopinna ühe ruutmeetri kohta. Maksimaalne toetuse suurus rekonstrueeritava hoone abikõlbliku köetava netopinna ühe ruutmeetri kohta arvutatakse järgmise valemi järgi: 550 eurot × individuaalne toetusmäär;
- [RT I, 18.01.2019, 14- jõust. 21.01.2019, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2018. aasta 19. oktoobrist]

2) maksimaalne toetuse suurus ühe rekonstrueeritava hoone kohta vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale on 330 000–577 500 eurot. Maksimaalne toetuse suurus arvutatakse järgmise valemi järgi: 825 000 eurot × individuaalne toetusmäär.

[RT I, 18.01.2019, 14-jõust. 21.01.2019, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2018. aasta 19. oktoobrist]

(3) Liginullenergiahoonete ehitamiseks toetuse andmisel kehtivad järgmised piirangud:

1) maksimaalne ühe täisealise isiku ööpäevaringse majutusega teenusekoha loomise toetus vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale on 16 000–28 000 eurot. Maksimaalne ühe täisealise isiku ööpäevaringse majutusega teenusekoha loomise toetus arvutatakse järgmise valemi järgi: 40 000 eurot × individuaalne toetusmäär;

2) maksimaalne projektis planeeritud ühe ilma ööpäevaringse majutuseta täisealise isiku teenusekoha loomise toetus on vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale 4800–8400 eurot. Maksimaalne projektis planeeritud ühe ilma ööpäevaringse majutuseta täisealise isiku teenusekoha loomise toetus arvutatakse järgmise valemi järgi: 12 000 eurot × individuaalne toetusmäär;

3) maksimaalne ööpäevaringse majutusega teenusekohtade loomise toetus kogumina on vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale 320 000–560 000 eurot. Maksimaalne ööpäevaringse majutusega teenusekohtade loomise toetus kogumina arvutatakse järgmise valemi järgi: 800 000 eurot × individuaalne toetusmäär;

4) maksimaalne selliste teenusekohtade toetus, kus ööpäevaringset majutust ei pakuta, on vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale 48 000–84 000 eurot. Maksimaalne selliste teenusekohtade toetus, kus ööpäevaringset majutust ei pakuta arvutatakse järgmise valemi järgi: 120 000 eurot × individuaalne toetusmäär;

5) maksimaalne kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatava suure energiakuluga hoone või hoonete lammutamise toetus meetme vahenditest kokku on vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale 32 000–56 000 eurot. Maksimaalne kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatava suure energiakuluga hoone või hoonete lammutamise toetus arvutatakse järgmise valemi järgi: 80 000 eurot × individuaalne toetusmäär.

(4) Kui toetuse taotleja on kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgruppi kuuluv üksus, kohaldatakse toetuse määra ja maksimaalse toetuse suuruse leidmisel lõikes 1 sätestatud.

(5) Toetuse taotleja omafinantseering peab tagama projekti tulemusliku elluviimise ja projekti tulemuste edasisel kasutuse finantsilise jätkusuutlikkuse.

(6) Omafinantseeringuna ei arvestata Euroopa Liidu asutustelt või fondidelt või muudelt abiskeemidelt saadud tagastamatut abi.

(7) Toetuse maksimaalne summa ja projekti minimaalne omafinantseeringu määr sätestatakse toetuse taotluse rahuldamise otsuses.

(8) Komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse alusel üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitise suurus ei tohi ületada 15 miljonit eurot aastas.

(9) Kui toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale, ei tohi komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 alusel antava vähese tähtsusega abi korral käesoleva ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos meetme raames taotletava toetusega ületada 500 000 eurot.

3. peatükk

Toetuse taotlejale, taotlusele ja hoone energiaauditile esitatavad nõuded

§ 7. Toetuse taotlejale esitatavad nõuded

(1) Toetuse taotlejaks (edaspidi *taotleja*) võib olla kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgruppi kuuluv üksus.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus või tema arvestusüksus peab toetuse saamiseks kinni pidama kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-s 34¹ sätestatud nõuetest.

(3) Taotleja ei või olla riigiabi ega vähese tähtsusega abi saaja, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokku sobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on seni täitmata.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus toetust taotleda, kui tal on kehtiv kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37² kohane arengukava, arvestades Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõigetes 4⁴, 4⁶, 5, 5¹ ja 5² sätestatud erisusi.

§ 8. Toetuse taotlusele esitatavad nõuded

(1) Taotleja peab esitama toetuse taotluse (edaspidi *taotlus*) taotlusvormil, millele on lisatud lõikes 5 nimetatud dokumendid.

(2) Taotlus esitatakse määruse iga § 3 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevuse kohta eraldi.

(3) Taotluse allkirjastab taotleja allkirjaõiguslik esindaja.

(4) Taotlusele esitatavad nõuded on järgmised:

1) taotlusvormi kõik taotlejale kohaldatavad lahtrid peavad olema korrektselt täidetud, taotlusest peab selguma projekti eesmärk ja seotus §-s 1 nimetatud eesmärgiga;

2) toetuse kasutamise tegevus-, rahastamis- ja ajakava peavad olema realselt teostatavad §-s 4 sätestatud perioodil;

3) taotluses nimetatud projekti eelarve peab olema põhjendatud, seotud otseselt projekti eesmärkide ja tegevustega ning vastama määruses kehtestatud toetuse ja omafinantseeringu määrale;

4) taotluses nimetatud planeeritud tegevused peavad olema kooskõlas Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega;

5) taotlusest peab selguma projekti tegevuste ja kulude abikõlblikkus;

6) energiatõhususe tööde puhul peab taotlusest selguma hoone kõetava pinna ruutmeetrite arv, mis on hoolekandeesutuse ainukasutuses, kõetava pinna ruutmeetrite arv, mis on kasutuses muu avaliku teenuse osutamiseks, ja üldhooldusteenuse kohtade arv Sotsiaalministeeriumile esitatud statistilise aastaaruande andmetel 2017. aasta 31. detsembri seisuga;

7) liginullenergiahoonete ehitamise puhul peab taotlusest selguma kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatavate suure energiakuluga hoonete või nende osade § 9 lõikes 6 sätestatud vastava energiamärgise klass ning hoonete või nende osade kõetava pinna ruutmeetrite arv;

8) taotluses peab sisalduma kinnitus, et projektile või projekti üksikutele tegevustele ei ole antud toetust muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest taotluse esitamisele eelnenud 3 aasta jooksul;

9) liginullenergiahoonete ehitamise puhul peab taotlusest selguma toetuse abil ehitatava hoone ja ümbritseva ala ruumilahenduse seotus avaliku ruumiga ja hoone ruumimõjuga ümbrusele.

(5) Taotleja peab taotlusele lisama järgmised dokumendid:

1) omafinantseeringut kinnitavad ja tõendavad dokumendid;

2) energiatõhususe tööde puhul hoone energiaaudit või energiaauditi vahearuanne, arvestades §-s 9 toodud erisustega;

3) energiatõhususe tööde ja liginullenergiahoonete ehitamise puhul kinnitus, et projektiga hõlmatud hoone ja hoonealune kinnistu kuuluvad taotlejale ja nende kohta puuduvad kinnistusraamatusse kandmata lepingud;

4) liginullenergiahoonete ehitamise puhul hoone energiamärgis, mis vastab § 9 lõikes 6 sätestatud;

5) liginullenergiahoonete ehitamise korral rajatava hoone projekti eskiislahendus või ruumiplaan, mis sisaldab teavet, mis võimaldab taotlust määruse lisas 4 toodud hindamiskriteeriumide lõikes hinnata;

6) ülesande andmise akt komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse artikli 4 tähenduses, juhul kui tegemist on üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamiseks vajaliku taristu arendamisega;

7) ülesande andmise akt komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) preambuli punkti 6 tähenduses, juhul kui tegemist on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi andmisega.

(6) Rakendusüksusel on õigus nõuda täiendavaid dokumente taotluse nõuetele vastavuse hindamiseks.

(7) Liginullenergiahoonete ehitamise puhul võib taotleja esitada maksimaalselt kaks taotlust.

§ 9. Hoone energiaauditile ja energiamärgisele esitatavad nõuded

(1) Energiaaudit peab vastama määruse lisas 3 sätestatud nõuetele.

(2) Paragrahvi 3 lõike 1 punktis 1 nimetatud energiatõhususe tööde raames võib taotleja esitada ka ainult majandus- ja taristuministri 8. aprilli 2015. a määruse nr 28 „Elamu energiaauditile esitatavad nõuded” § 6 lõigete 10 ja 11 kohase energiaauditi vahearuanne, millele kohaldatakse käesolevas määruses energiaauditile esitatavaid nõudeid.

(3) Energiaauditi peab koostama energiaaudiitor, kellel on kehtiv kutse, mis lubab teostada auditi objektiks oleva hoone energiaauditi. Täpsustatud nõuded energiaaudiitorile on sätestatud määruse lisas 3.

(4) Energiaaudit peab sisaldama vähemalt järgmist:

1) hoone kõetava pinna ruutmeetrite arv ehitisregistri 2018. aasta 1. jaanuari andmetel;

2) hoone olemasolevale olukorrale vastav energiatõhususarv;

3) soovituslike energiatõhususe tööde loetelu koos maksumuse kalkulatsioonidega, et viia kogu hoone energiatõhususarv § 3 lõigetes 3 ja 5 sätestatud vahemikku;

- 4) hoone energiatõhususe parendamise pakettide energiatõhususarvude määramine valideeritud dünaamilise simulatsiooni tarkvaraga (sealhulgas 3D-pildid) tüüpilisel kasutusel;
- 5) hoone ülalpidamiskulude ja hoonesse tarnitud energia energiakasutuse muutumise kalkulatsioonid soovituslike energiatõhususe tööde täiemahulisel tegemisel, mille aluseks võetakse tegelikud ja tõendatud hoone viimase kolme kalendriaasta keskmised tarbimisandmed ning projektijärgse kalendriaasta prognoositavad keskmised tarbimisandmed, mis sisaldavad mõistlikke hooldus- ja kasutuskulusid, mis on vajalikud hoone ja selle tehnosüsteemide jätkusuutlikuks ja kasutusjuhendikohaseks kasutamiseks;
- 6) CO₂heitkoguse vähenemise prognoos kolme kalendriaasta kohta alates projekti lõpetamise aastale järgnevast aastast.

(5) Lõike 4 punktides 2 ja 4 nimetatud energiatõhususarvud määratakse, lähtudes käesoleva määruse lisas 3 sätestatud sisekliima tingimustest ja tüüpilise kasutuse andmetest. Hoone üldhooldusteenuse osutamiseks kasutatava osa energiatõhususarvud määratakse lähtuvalt majutushoone sisekliima tingimustest ja tüüpilise kasutuse andmetest. Muus osas juhindutakse energiatõhususarvutust läbi viies majandus- ja taristuministri 5. juuni 2015. a määrusest nr 58 „Hoone energiatõhususe arvutamise meetodika”.

(6) Paragrahvi 3 lõike 1 punkti 2 raames kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatava hoone energiamärgis peab vastama majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2015. a määruses nr 36 „Nõuded energiamärgise andmisele ja energiamärgisele” sätestatud nõuetele ja olema välja antud 2018. aasta 1. juunil või hiljem.

(7) Paragrahvi 3 lõike 1 punkti 2 raames kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast välja arvatavale hoonetele energiamärgise andmisel ei ole lubatud kasutada majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2015. a määruses nr 36 „Nõuded energiamärgise andmisele ja energiamärgisele” § 14 lõikes 2 toodud erisust.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 10. Taotluse esitamine

- (1) Taotleja esindusõiguslik isik esitab taotluse ja taotlemisega seotud teabe ja dokumendid rakendusüksusele elektroonilise taotluste esitamise keskkonna vahendusel digitaalselt allkirjastatuna.
- (2) Taotlusvooru, koos taotluse esitamise tähtpäevadega toetatavate tegevuste lõikes, kuulutab välja rakendusüksus. Informatsioon taotluse esitamise kohta avaldatakse vähemalt 90 kalendripäeva enne taotluste esitamise tähtpäeva rakendusüksuse veebilehel.
- (3) Taotlusvooru rahalise mahu, toetatavate tegevuste vahelise vahendite jaotuse, toetusvahendite indikatiivse regionaalse jaotuse energiatõhususe tööde tegevuse osas ning meetme rakendaja halduskulud kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
- (4) Taotlus esitatakse rakendusüksusele hiljemalt taotluste esitamise tähtpäeval.
- (5) Taotlusvooru hilinenult esitatud taotlust menetlusse ei võeta.

§ 11. Taotluse menetlemine

Taotluse menetlemine koosneb järgmistest tegevustest:

- 1) taotluse registreerimine;
- 2) taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine;
- 3) taotluse hindamine;
- 4) taotluse rahuldamine või rahuldamata jätmine.

§ 12. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontroll ja hindamine

- (1) Taotleja on nõuetele vastav, kui ta vastab §-s 7 sätestatud nõuetele.
- (2) Taotlus on nõuetele vastav, kui:
  - 1) taotlus on esitatud käesolevas määruses sätestatud korras ja see vastab §-s 8 sätestatud nõuetele;
  - 2) toetust taotletakse käesolevas määruses nimetatud eesmärkide täitmiseks ja toetatavateks tegevusteks;
  - 3) taotletud toetuse suurus ei ületa käesolevas määruses sätestatud toetuse määra;
  - 4) taotluses sisalduva projekti tegevus lõpetatakse hiljemalt § 4 lõikes 2 sätestatud tähtajal;
  - 5) taotluses käsitletud projekti eelarves on muu hulgas kavandatud nõutav omafinantseering ning on esitatud kinnitus ja tõendid omafinantseeringu vahendite olemasolu kohta.
- (3) Taotlus ei vasta nõuetele, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 2) taotleja ei võimalda kontrollida taotluse vastavust nõuetele või teha paikvaatlust;
- 3) taotleja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud taotluses esinevaid puudusi;
- 4) taotlus ei vasta käesolevas määruses taotlusele esitatud nõuetele;
- 5) taotlus on esitatud ajal, kui taotlusvoor ei ole välja kuulutatud või see on lõppenud.

(4) Kui rakendusüksus avastab taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisel taotluses puudusi, teatab ta sellest viivitamata taotlejale ja määrab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja kuni kümme tööpäeva, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg.

(5) Taotluse või taotleja nõuetele mittevastavuse korral ja taotluses puuduste kõrvaldamata jätmise korral teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(6) Vastavaks tunnistatud energiatõhususe töödeks esitatud taotluste järjestamiseks hinnatakse neid § 13 lõikes 1 sätestatud korras lisas 2 esitatud hindamiskriteeriumide alusel.

(7) Vastavaks tunnistatud liginullenergiahoonete ehitamiseks esitatud taotluste järjestamiseks hinnatakse neid § 13 lõikes 2 sätestatud korras lisas 4 esitatud hindamiskriteeriumide alusel.

(8) Hindamise tulemusena koostatakse taotluste pingerida, mille alusel teeb rakendusüksus taotluse rahuldamise otsuse. Rakendusüksus võib teha taotluse rahuldamise otsuse edasilükkava tingimusega, kui toetuse andmine sõltub eelarvesse prognoosi kohaselt laekuvatest, aga veel laekumata vahenditest.

§ 13. Taotluse hindamine

(1) Energiatõhususe töödeks esitatud taotlusi hinnatakse järgmiselt:

- 1) taotlusi hinnatakse viies grupis vastavalt taotlejate territoriaalsele paiknemisele Eurostati territoriaalse statistika arvepidamise NUTS III tasandil (edaspidi *territoriaalne grupp*);
- 2) taotluste hindamiskriteeriumid on sätestatud lisas 2;
- 3) igas territoriaalses grupis moodustatakse lõplik pingerida lisa 2 alusel arvutatud hindamiskriteeriumide eest saadud punktide kokku liitmisel ja ümardamisel täpsusastmega kaks kohta pärast koma;
- 4) võrdsete punktide arvuga taotluste korral eelistatakse taotlust, mille on esitanud taotleja, kelle põhitegevuse tulu elaniku kohta on väiksem;
- 5) üle-eestiline pingerida moodustatakse punktide 3 ja 4 põhimõtete kohaselt.

(2) Liginullenergiahoonete ehitamiseks esitatud taotlusi hinnatakse järgmiselt:

- 1) hindamiskomisjon annab projektile hindepunkte ja moodustab pingerea vastavalt käesoleva määruse lisas 4 toodud taotluste hindamiskriteeriumidele;
- 2) projekti koondhinne kujuneb kõikide hindamiskriteeriumide järgi saadud hindepunktide liitmisel;
- 3) võrdsete punktide arvuga taotluste korral eelistatakse taotlust, mille on esitanud taotleja, kelle põhitegevuse tulu elaniku kohta on väiksem.

(3) Liginullenergiahoonete ehitamiseks esitatud taotlusi hindab rakendusüksuse moodustatud hindamiskomisjon, mille koosseis kooskõlastatakse eelnevalt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga ning avalikustatakse rakendusüksuse veebilehel.

[RT I, 15.07.2023, 2- jõust. 18.07.2023, rakendatakse tagasiulatuvalt 2023. aasta 1. juulist]

§ 14. Taotluse rahuldamine

(1) Taotluse menetlemise tähtaeg ei või olla pikem kui 90 kalendripäeva taotluse esitamise tähtpäevast alates. Selle aja jooksul tehakse taotlejale teatavaks taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus.

(2) Taotluse rahuldamise otsused tehakse energiatõhususe tööde ja liginullenergiahoonete ehitamise tegevuste lõikes eraldi, arvestades § 10 lõike 3 alusel antavas käskkirjas sätestatud.

(3) Energiatõhususe töödeks esitatud taotlused rahuldatakse, arvestades alljärgnevat:

- 1) hindamise tulemusena igas territoriaalses grupis alates kõrgeima punktiarvu saanud ja sellega territoriaalse grupi pingereas rahastamise mahu sisse jäävate taotluste esitajaid teavitatakse hindamise tulemustest ja taotluse rahuldamise otsusest;
- 2) igas territoriaalses grupis on rakendusüksusel õigus osaliselt rahastamise mahu sisse jääva taotluse esitajaga pidada läbirääkimisi taotletava summa ja taotluses sisalduvate tegevuste vähendamise või taotleja omaninantseeringu suurendamise üle, arvestades pingerea aluseks olevaid hindamiskriteeriume;
- 3) kui territoriaalse grupi rahastamise mahtu arvestades ei laeku piisavalt taotlusi või territoriaalses grupis osaliselt rahastamise mahu sisse jääva taotluse esitaja loobub projekti elluviimisest, kasutatakse toetuse jääk üle-eestilises pingereas olevate taotluste rahuldamiseks;
- 4) kui pärast territoriaalsete gruppide lõikes taotluste rahuldamise otsuste tegemist tekib üleriigilise toetuse jääk, teavitatakse taotlejat toetuse saamise võimalusest alates kõrgeima punktiarvuga rahastamiseta jäänud projektist üle-eestilises pingereas;
- 5) kui punkti 4 alusel rahastamisele kuuluva taotluse summa ületab raha jääki, on rakendusüksusel õigus pidada taotlejaga läbirääkimisi taotletava summa ja taotluses sisalduvate tegevuste vähendamise või taotleja omaninantseeringu suurendamise üle, arvestades pingerea aluseks olevaid hindamiskriteeriume.

(4) Liginullenergiahoonete ehitamiseks esitatud taotlused rahuldatakse, arvestades alljärgnevat:

- 1) hindamise tulemusena koostatakse üleriigiline pingerida;
- 2) hindamise tulemusena alates kõrgeima punktiarvu saanud ja sellega rahastamise mahu sisse jäävate taotluste esitajaid teavitatakse hindamise tulemustest ja taotluse rahuldamise otsusest;
- 3) rakendusüksusel on õigus osaliselt rahastamise mahu sisse jääva taotluse esitajaga pidada läbirääkimisi taotletava summa ja taotluses sisalduvate tegevuste vähendamise või taotleja omafinantseeringu suurendamise üle, arvestades pingerea aluseks olevaid hindamiskriteeriume.

(5) Kui lõigetes 3 ja 4 sätestatud tingimuste kohaselt tehtud taotluse rahuldamise otsuste järel tekib eelarve jääk ning seda on võimalik kasutada hindamise tulemusena koostatud pingereas rahastamise mahust välja jäänud taotluste rahuldamiseks, suurendatakse § 3 lõikes 1 nimetatud tegevusele, milleks esitatud taotlustes toodud rahastamise maht ületas § 10 lõike 3 alusel antavas käskkirjas sätestatud indikatiivset rahastuse mahtu, eraldatud rahastuse mahtu tekkinud eelarve jäägi võrra.

§ 15. Taotluse rahuldamise otsus

Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegemise kuupäev;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) toetuse maksimaalne summa;
- 5) projekti minimaalne omafinantseeringu määr;
- 6) projekti rahastamiskava ja projekti elluviimise ajakava;
- 7) projekti abikõlblikkuse periood ja abikõlblike kulude kogumaht;
- 8) poolte õigused ja kohustused;
- 9) järelevalve kord;
- 10) toetuse andmise, kasutamise ja toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide, teabe ning aruannete esitamise tähtajad ja kord, sealhulgas aruandlus CO₂heitkoguse kokkuhoiust;
- 11) taotluse rahuldamise otsuse muutmise tingimused ja kord;
- 12) toetuse väljamaksmise kord;
- 13) toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise kord;
- 14) vaidluste lahendamise kord;
- 15) teadete kättetoimetamise vorm ja viis;
- 16) viide komisjoni määrusele (EL) nr 360/2012, kui antav toetus on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antav vähese tähtsusega abi;
- 17) viide, et tegemist on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabiga, mille andmisel järgitakse komisjoni 20. detsembri 2011. aasta otsust „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes” (2012/21/EL), kui antav toetus on riigiabi komisjoni 20. detsembri 2011. aasta otsuse tähenduses;
- 18) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks ja järelevalve teostamiseks.

§ 16. Taotluste rahuldamata jätmise otsus

(1) Rakendusüksus teeb pärast taotluste hindamist taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui:

- 1) taotluse hindamisel selgub, et taotluses on esitatud valeandmeid või ilmnevad asjaolud, mille tõttu taotlejat või taotlust ei oleks saanud nõuetele vastavaks tunnistada;
- 2) taotlus jääb taotluste hindamisel moodustunud pingereas väljapoole taotluste rahastamise eelarvet.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) toetuse taotleja nimi, aadress ja registrikood;
- 4) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 5) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 6) otsuse vaidlustamise kord.

(3) Rakendusüksus esitab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale pärast otsuse tegemist elektrooniliselt.

5. peatükk

Toetuse saaja kohustused ja toetusele viitamine

§ 17. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja on kohustatud projekti ellu viima vastavalt esitatud taotlusele, taotluse rahuldamise otsusele ja õigusaktidele, sealhulgas:

- 1) küsima hanke korral, mille eeldatav maksumus jääb alla lihthanke piirmäära, kirjalikult kolm võrreldavat hinnapakumust piisava kvalifikatsiooniga ettevõtjalt ja esitama saadud hinnapakumused nende küsimist tõendavate dokumentidega rakendusüksusele koos sõlmitud lepinguga;
- 2) teostama lihthanke piirmäära ületavad projektiga seotud hanked läbi riigihangete registri;
- 3) mitte avaldama projektiga seotud hanketeadet enne taotluse rahuldamise otsuse tegemist;
- 4) vältima olukorda, kus tema tehingupartnerit (töövõtja, tarnija vms) võib pidada mingil põhjusel (sugulus ja hõimlus, seotus juriidiliste isikute kaudu vms) seotuks toetuse saaja või tema projektiga seotud ametiisikuga, ning sellise olukorra ilmnemisel teavitama sellest viivitamata rakendusüksust;
- 5) esitama rakendusüksusele hankelepingu viivitamata pärast selle sõlmimist;
- 6) kasutama hoonet taotluse rahuldamise otsuse kohaselt osaliselt või tervikuna hoolekandeesutusena ja seda mitte võõrandama või valdust andma kolmandatele isikutele ilma rakendusüksusega kooskõlastamata vähemalt viis aastat projekti lõppemisest arvates;
- 7) liginullenergiahoonete ehitamise korral kohaliku omavalitsuse üksusele või selle konsolideerimisgruppi kuuluvale üksusele kuuluvate hoonete hulgast välja arvatavat hoonet mitte võõrandama kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva mõju all olevale üksusele;
- 8) võimaldama rakendusüksuse nimetatud isikutel enne projekti teostamist, projekti elluviimise ajal ning viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates tutvuda kõigi toetuse saaja valduses olevate projektiga seotud dokumentidega, sealhulgas raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, millel on rakendusüksuse hinnangul tähtsust toetuse nõuetekohase kasutamise hindamisel, ning tagama rakendusüksusele õiguse toetuse saajaga samadel alustel tutvuda tööde tegija dokumentidega;
- 9) võimaldama rakendusüksusel ja tema nimetatud isikutel tutvuda projekti elluviimisega ning pärast elluviimist projekti tulemiga kohapeal;
- 10) teavitama rakendusüksust viivitamata asjaoludest, mille tõttu taotluses esitatud andmed ei ole enam täielikud või õiged;
- 11) teavitama viivitamata rakendusüksust, kui ta on saanud, taotlenud või taotleb käesoleva projekti rakendamisel seotud kulude katmiseks toetust mõnest teisest allikast;
- 12) eristama oma raamatupidamises selgelt toetuse kasutamise seotud kulud muudest kuludest, samuti kulusid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 13) säilitama toetuse kasutamise seotud dokumente vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates ja riigiabi või vähese tähtsusega abi saamisel kümne aasta jooksul abi saamisest;
- 14) teavitama viivitamata rakendusüksust projekti elluviimise ajal ja viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti elluviimist või toetuse saaja võimet täita asja säilitamise, sihtotstarbelise kasutamise ning taotluses nimetatud eesmärkide saavutamise kohustust (näiteks riigihangete vaidlustused, kohtumenetlus, tegevuse peatamine, majandusraskused, likvideerimine, ümberkujundamine jms);
- 15) tagastama tagastamisele kuuluva toetuse tähtaegselt.

§ 18. Toetusele viitamine

Projektiga seotud ehitustööde ajal tuleb projekti piirkonda üles panna töödest informeeriv tahvel, millel peab olema vähemalt:

- 1) projekti nimetus;
- 2) tööde teostaja;
- 3) valmimise tähtaeg;
- 4) lisainfo sõnastuses „Hoone energiatõhusamaks muutmist toetas Eesti riik” või „Energiatõhusa hoone ehitamist toetas Eesti riik”;
- 5) Rahandusministeeriumi logo.

6. peatükk Toetuse tagasinõudmine

§ 19. Toetuse tagasinõudmine

(1) Rakendusüksus võib teha taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja toetuse 10–100% tagasinõudmise otsuse sõltuvalt rikkumise raskusest, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata taotluse rahuldamise otsuses toodud tingimuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 3) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine ei ole võimalik või projekti tegevuste tähtaegu ei ole järgitud;
- 5) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;

- 6) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 7) energiatõhususe töödeks toetust saanud hoone kasutamine üldhooldusteenuse või avaliku sektori osutatavate teenuste osutamiseks lõpetatakse või vähendatakse käesoleva määruse alusel toetusega rekonstrueeritud hoones asuvate üldhooldusteenuse teenuskohtade mahtu enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates;
- 8) liginullenergiahoone ehitamiseks toetust saanud hoone kasutamine üldhooldusteenuse osutamiseks lõpetatakse enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates;
- 9) hoone omand või valdus antakse määruse § 3 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuse korral kolmandatele isikutele enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates rakendusüksusega eelnevalt kooskõlastamata;
- 10) hoone omand või valdus antakse määruse § 3 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral kolmandatele isikutele enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates rakendusüksusega eelnevalt kooskõlastamata.

(2) Kui toetuse saaja on rikkunud seoses hangete läbiviimisega talle käesolevas määruses kehtestatud kohustusi, nõutakse sõltuvalt rikkumise raskusest tagasi 2, 5, 10, 25 või 100% hankelepingule eraldatud toetusest.

7. peatükk Andmete esitamine

§ 20. Andmete esitamine riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile

Rakendusüksus esitab andmed toetuse andmise kohta riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile vastavalt konkurentsiseaduse § 49²lõikele 3.

8. peatükk Vaidemenetlus

§ 21. Vaide esitamine ja menetlemine

Rakendusüksuse otsuse või toimingu peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaide lahendab rakendusüksus.

9. peatükk Rakendussätted

§ 22. Rakendussätted

(1) Riigihalduse ministri 5. juuni 2017. a määruse nr 31 „Kohaliku omavalitsuse hoolekandeasutuste hoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse kasutamise tingimused ja kord” sätestatud ja Rahandusministeeriumi poolt lõpetamata menetlused, vaidlused, aruandlus, järelevalve ning muud õigused ja kohustused lähevad alates 2018. aasta 1. septembrist üle Riigi Tugiteenuste Keskusele.

(2) Poolleliolevad menetlused viiakse lõpuni menetluse alguses kehtinud menetlemise tingimuste ja korra kohaselt, arvestades lõikes 3 toodud erisust. Menetlemise korda kohaldatakse Riigi Tugiteenuste Keskusele vastavalt.

[RT I, 01.10.2019, 1- jõust. 04.10.2019, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2018. aasta 19. oktoobrist]

(3) Riigihalduse ministri 5. juuni 2017. a määruse nr 31 „Kohaliku omavalitsuse hoolekandeasutuste hoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse kasutamise tingimused ja kord” alusel ellu viidava projekti lõpp ei või olla hilisem kui 2020. aasta 31. detsember.

[RT I, 01.10.2019, 1- jõust. 04.10.2019, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2018. aasta 19. oktoobrist]

§ 23. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

Lisa 1 Toetuse määr

[RT I, 18.01.2019, 14- jõust. 21.01.2019, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2018. aasta 19. oktoobrist]

Lisa 2 Hoonete energiatõhususe tööde projektide taotluste hindamiskriteeriumid

Lisa 3 Nõuded hoone energiaauditile

Lisa 4 Taotluste hindamiskriteeriumid liginullenergiahoonete ehitamisel

